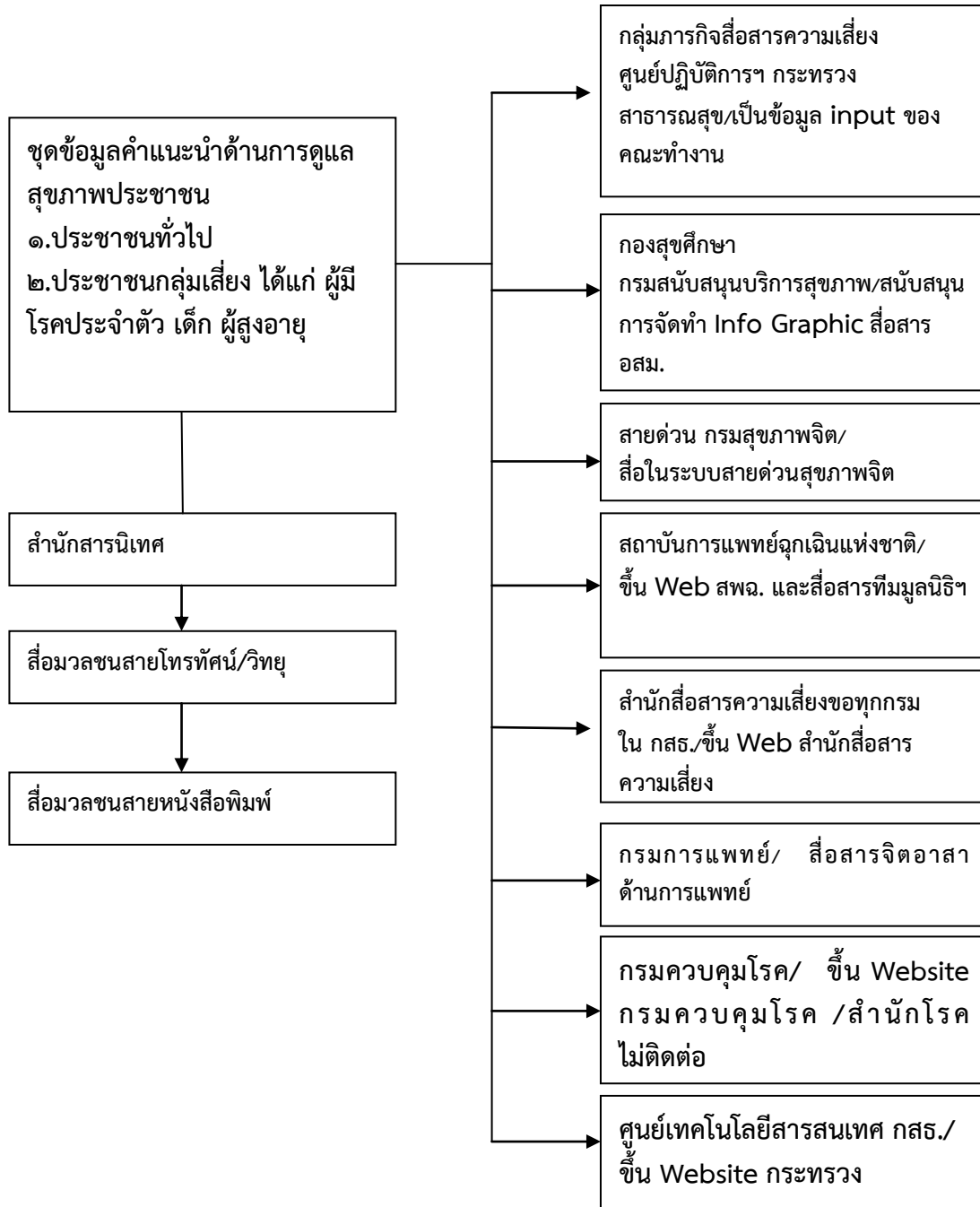

โครงการส่งต่อชุดข้อมูลคำแนะนำด้านการดูแลสุขภาพประชาชนเข้าร่วมงานพระราชพิธี
ถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

**คำแนะนำด้านการดูแลสุขภาพสำหรับประชาชนทั่วไปที่เข้าร่วมงานพระราชพิธี
ถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร**

ก่อนเข้าร่วมงาน

๑. ในช่วงสัปดาห์แรกก่อนงานพระราชพิธีฯ ควรเตรียมความพร้อมทางจิตใจเพื่อการเข้าร่วมงานพระราชพิธีฯ และประเมินสภาวะสุขภาพ การเจ็บป่วยของตนเองทั้งทางกายและจิตใจก่อนเป็นลำดับแรก รวมทั้งเตรียมร่างกายให้แข็งแรง พักผ่อนให้เพียงพอ ไม่อดนอนหรือนอนดึกเป็นเวลาติดต่อกันหลายวัน
๒. เตรียมกระดาษหรือป้ายชื่อเขียนชื่อ ที่อยู่ โรคประจำตัวทั้งทางกายและจิตเวช (ถ้ามี) ชื่อญาติ และหมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ เพื่อพกพาติดตัวในวันเข้าร่วมงานพระราชพิธีฯ

วันเข้าร่วมงาน

๑. ให้นำบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวผู้ป่วย หรือเขียนชื่อบนกระดาษหรือป้ายชื่อที่เตรียมไว้ ระบุชื่อญาติ และหมายเลขโทรศัพท์ติดต่อกติดตัวไปด้วย
๒. ให้พกหมวกหรือร่มติดตัวไปด้วยเพื่อใช้กันแดดและกันฝน
๓. ให้พกอาหารที่ไม่บูดเสียง่าย /ขวดน้ำดื่มติดตัวไปด้วย และดื่มน้ำอย่างน้อยชั่วโมงละ๑ลิตร หากต้องอยู่ในที่กลางแจ้ง มีแสงแดดแรง และให้ดื่มน้ำทันทีที่มีปัสสาวะเป็นสีเหลืองเข้ม
๔. สวมใส่เสื้อผ้าที่ระบายอากาศได้ดี อยู่ในที่ร่มอากาศถ่ายเทได้ดี และหลีกเลี่ยงการอยู่ในที่มีแดดแรง
๕. ให้พกผ้าเช็ดหน้าหรือผ้าขนหนู และใช้สำหรับชุบน้ำเช็ดหน้าและตามตัวหากต้องอยู่ในที่มีอากาศร้อนและอบอ้าวเป็นเวลานาน
๖. ควรรับประทานอาหารที่สุกและใหม่ตามเวลา และไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
๗. ผู้ที่มีโรคประจำตัวทั้งกายและจิตเวช ให้นำยารักษาโรคที่มีของยาและระบุชื่อยาประจำตัวพกติดตัวมาด้วย และหากเดินทางมาเป็นหมู่คณะให้แจ้งการมีโรคประจำตัวให้ผู้ประสานงานของกลุ่มหรือเจ้าหน้าที่พยาบาลที่เดินทางมาด้วยทราบ
๘. หากเกิดอาการดังต่อไปนี้ ได้แก่ วิงเวียน หน้ามืดจะเป็นลม มึนงง ปวดศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน หายใจเร็ว ตัวร้อน กระจายน้ำมาก ใจสั่น มือสั่น เป็นตะคริว ให้รีบบอกอาการกับผู้ประสานงานกลุ่มญาติพี่น้อง และสามารถขอความช่วยเหลือจากหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ ทีมแพทย์เดินเท้าและจิตอาสาเฉพาะกิจด้านการแพทย์บริเวณการจัดงานพระราชพิธีฯและกรณีมีเหตุฉุกเฉินสามารถติดต่อสายด่วน ๑๖๖๙ ได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง
๙. ในระหว่างการเข้าร่วมงานพระราชพิธีฯ ถ้ารู้สึกตึงเครียด ใจสั่นกว่าปกติหรือเศร้าจนควบคุมตนเองไม่ได้ ให้แจ้งญาติ เพื่อขอความช่วยเหลือจากหน่วยแพทย์ ซึ่งมีทีมดูแลสุขภาพจิตประจำอยู่

**คำแนะนำด้านการดูแลสุขภาพสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องปัญหาสุขภาพจิตที่เข้าร่วมงานพระราชพิธี
ถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร**

ผู้ที่เกี่ยวข้องปัญหาสุขภาพจิต ได้แก่ กลุ่มคนที่อาจเกิดความอ่อนไหว และส่งผลกระทบต่อความรู้สึกมากกว่า
คนทั่วไป คือ กลุ่มที่จิตใจเปราะบางอยู่เดิม ได้แก่

๑. ผู้ที่มีอาการซึมเศร้า หรือผู้ที่มีความเครียดเป็นทุนเดิมมาก่อนอยู่แล้ว ทั้งจากสภาพเศรษฐกิจหรือสูญเสียคน
รักในครอบครัว
๒. กลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรังทางกายประจำตัว เช่น โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน
๓. กลุ่มผู้ป่วยโรคทางจิตเวช

คำแนะนำก่อนจะถึงช่วงเวลางานพระราชพิธีฯ ควรเตรียมความพร้อมทั้งกายใจ ดังนี้

๑. ประเมินความพร้อมของตนเอง ทั้งร่างกาย จิตใจ หากต้องเผชิญกับฝูงชนจำนวนมาก และบรรยากาศ
เศร้าโศก ถ้าไม่พร้อม การอยู่ร่วมงานทางไกลก็เป็นการระลึกถึงพระองค์ท่านเช่นกัน
๒. สำหรับผู้ที่จะมีมาร่วมงานพระราชพิธีฯ แนะนำให้รับประทานอาหาร และพักผ่อนนอนหลับให้เพียงพอ
- ๓.งดดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ยาเสพติด ทุกชนิด เพราะอาจทำให้คุมสติไม่ได้เต็มที่
- ๔.เตรียมยาและนำมารับประทานต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ไม่ควรหยุดยารับประทานช่วงที่มาร่วม
พระราชพิธีฯ ถ้าลืมนายาติดตัวมาหรือทำยาหายให้ติดต่อหน่วยทางการแพทย์
- ๕.ควรเขียนชื่อ นามสกุล เบอร์โทรศัพท์ ญาติที่ติดต่อได้สะดวกเพื่อป้องกันการพลัดหลง รวมทั้งพกซองยาที่มี
ชื่อตัวยามาด้วย
- ๖.ไม่ควรมาเพียงลำพัง ควรจะมีญาติมาด้วย

ถึงแม้หากท่านไม่สามารถเดินทางมาร่วมงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพฯ ได้
ให้รำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่าน นำเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะ
แนวทางหลักเศรษฐกิจพอเพียง หมั่นทำกิจกรรมที่เป็นสาธารณกุศล เช่น การเป็นจิตอาสาช่วยในด้านต่าง ๆ
การทำดอกไม้จันทน์ การร่วมทำบุญบริจาค หรือกิจกรรมอื่นๆตามแต่กำลังของตน

แนวทางการสังเกตอาการที่บ่งชี้ว่าจะมีปัญหาสุขภาพจิต
ในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
มหิตลธิเบศรรามาริบัติ จักรีนฤพดินทร สยามินทราริราช บรมนาถบพิตร

๑. อารมณ์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เช่น ซึมเศร้า โศกเศร้า เสียใจ ร้องไห้ เกรี้ยวกราด โกรธ รู้สึกผิด
  ๒. พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เช่น แยกตัว หลีกหนีสังคม พยายามทำร้ายตนเอง/ผู้อื่น ทำลายข้าวของ
  ๓. อาการทางกายที่มีสาเหตุทางจิตใจและควบคุมตนเองไม่ได้ เช่น เป็นลม หายใจเร็ว ตีอกชกหัว ชัก ฯลฯ
  ๔. อาการ ๑ – ๓ มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต
- *ถ้ามีอาการข้อ ๑ – ๓ ข้อใดข้อหนึ่งร่วมกับข้อ ๔ ถือว่ามีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต

ผู้ป่วยเข้าเกณฑ์ประเมินความเสี่ยงที่ต้องรีบส่งต่อเร่งด่วน

๑. พฤติกรรมข่มขู่ คุกคาม ด้วยวาจา การใช้กำลังทางกาย ได้แก่ ตะคอก ข่มขู่ กำหมัด ทุบโตะ ทำลายข้าวของ พฤติกรรมทำร้ายตนเองที่เห็นได้ชัด เสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย
๒. พฤติกรรมที่สงสัยว่าเกิดจากสุราและยาเสพติด ได้แก่ เมมาเอะอะอาละวาด ภาวะเพื่อเฉียบพลันจากการเมาสุรา ภาวะใช้ยาเสพติดเกินขนาด

*ถ้าพบ สามารถพิจารณาส่งต่อทีม MCATT หรือเจ้าหน้าที่ด้านการแพทย์และสาธารณสุขที่รับผิดชอบในพื้นที่ เพื่อประเมินความจำเป็นการดูแลจิตใจเบื้องต้นและการส่งต่อ

ข้อคำถาม ๒Q เพื่อประเมินความเสี่ยงเบื้องต้นต่อภาวะซึมเศร้า

- ๒Q ๑. ใน ๒ สัปดาห์ที่ผ่านมาวันนี้ ถ้ารู้สึกหดหู่ เศร้า หรือท้อแท้สิ้นหวังหรือไม่
๒. ใน ๒ สัปดาห์ที่ผ่านมาวันนี้ ท่านรู้สึกเบื่อ ทำอะไรก็ไม่เพลิดเพลินหรือไม่

ข้อคำถามเพื่อประเมินความเสี่ยงในการฆ่าตัวตาย

๑. ใน ๒ สัปดาห์ที่ผ่านมาท่านรู้สึกสิ้นหวัง เป็นทุกข์ จนไม่อยากมีชีวิตอยู่ต่อไป
๒. ในช่วง ๒ สัปดาห์นี้ กำลังคิดทำร้ายตัวเองหรือไม่ (ถ้าคิด ให้ระบุวิธี)

แนวทางการส่งต่อ

๑. ๒Q มีข้อใดข้อหนึ่ง
๒. ข้อคำถามมีความเสี่ยงในการฆ่าตัวตาย ข้อใดข้อหนึ่ง

*ในกรณี เสี่ยงต่อความคิดฆ่าตัวตายให้ส่งต่อทีมทุกราย

ภาพรวมการดูแลจิตใจประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่มีปฏิกิริยาความโศกเศร้าร่วม (Collective Reaction)

สำหรับ อาสาสมัครสาธารณสุข / บุคลากรสาธารณสุขทั่วไป / ทีม MCATT

ปฏิกิริยาโศกเศร้าร่วม หมายถึง ปฏิกิริยาที่เกิดจากความโศกเศร้าอย่างรุนแรงที่แสดงออกในฝูงชนจน

กลุ่มผู้อาจได้รับผลกระทบทางจิตใจสูง ได้แก่

กลุ่มที่ ๑. ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง

กลุ่มที่ ๒. ผู้ป่วยจิตเวชและผู้ที่มีประวัติซึมเศร้าและพยายามฆ่าตัวตาย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ๒Q / ๙Q / ๘Q

บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง/หน่วยบริการ

๑. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

- ค้นหา สังเกตอาการที่บ่งชี้ว่าจะเกิดปัญหาสุขภาพจิตในปฏิกิริยาความโศกเศร้าร่วม
- ใช้หลัก ๓ ส. ได้แก่ สอดส่อง มองหา / ใส่ใจ รับฟัง / ส่งต่อ เชื่อมโยง
- ใช้แบบคัดกรอง ๒Q เพื่อประเมินซึมเศร้าและข้อความถามความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย ๒ ข้อ
- ส่งต่อตามระบบบริการสาธารณสุข

๒. หน่วยบริการสาธารณสุข (หน่วยแพทย์เคลื่อนที่)

๒.๑ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

- คัดกรองภาวะซึมเศร้า (๒Q) และเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย ๒ ข้อ
- ให้การช่วยเหลือทางจิตใจ โดยการให้การปรึกษาเบื้องต้น
- ส่งต่อตามระบบบริการสาธารณสุข

๒.๒ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลชุมชน / โรงพยาบาลศูนย์ / โรงพยาบาลทั่วไป (ทีม MCATT พื้นที่)

- ประเมินภาวะซึมเศร้าและเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย (๒Q ๙Q ๘Q) ประชาชนที่เดินทางมาร่วมงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ตามแนวทางการดูแลช่วยเหลือทางจิตใจ สำหรับ

อสม./รพ.สต./รพช./รพท./รพศ.และรพจ. คัดกรอง ตรวจวินิจฉัย

- เผื่อระวังปฏิกิริยาความโศกเศร้าร่วมและจัดการเพื่อลดปฏิกิริยา

- ให้บริการภาวะฉุกเฉินด้านจิตเวช ได้แก่ Hyperventilation, Suicide และให้การช่วยเหลือโดยการให้การปรึกษาและ Crisis Intervention รวมทั้งให้การเยียวยาจิตใจผู้ได้รับผลกระทบจากความสูญเสียที่มีปฏิกิริยาความโศกเศร้าร่วม

- เป็นที่ปรึกษาและให้การสนับสนุนการช่วยเหลือแก่หน่วยบริการสาธารณสุขในพื้นที่

- ส่งต่อหน่วยบริการจิตเวชเมื่ออาการจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซ้ำซ้อนที่ไม่สามารถดูแลได้

๒.๓ หน่วยบริการจิตเวช (สถาบัน / โรงพยาบาลจิตเวช/ศูนย์สุขภาพจิต)

- ประเมิน คัดกรอง ตรวจวินิจฉัย บำบัดรักษา ๒Q ๙Q ๘Q ในกลุ่มประชาชนที่เดินทางมาร่วมงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ รวมทั้งกลุ่มที่ได้รับการส่งต่อและกลุ่มเสี่ยงที่มาโรงพยาบาล

- ให้บริการจิตเวชฉุกเฉินและให้การช่วยเหลือโดยการให้การปรึกษา Crisis Intervention และการบำบัดอื่นๆ รวมทั้งการรับไว้ดูแลในโรงพยาบาลตามระบบ Acute Care

- รับส่งต่อบริการจิตเวชเฉพาะทาง / บริการจิตเวชรุนแรง ยุ่งยาก ซ้ำซ้อน

- พี่เลี้ยง / เป็นที่ปรึกษา ทีม MCATT และให้การสนับสนุนในกรณีร้องขอจากพื้นที่

แนวทางการดูแลจิตใจประชาชนสำหรับจิตอาสา

ในวันพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ

จิตอาสาสามารถช่วยดูแลจิตใจประชาชนที่มาร่วมพระราชพิธีได้ด้วยการปฐมพยาบาลทางใจตามแนวทาง ๓ ส. ดังต่อไปนี้

๑. สอดส่อง มองหา

สอดส่องมองหาคนที่แสดงอารมณ์สูญเสีย เช่น คนร้องไห้ เสียใจอย่างมาก รวมทั้งสังเกตปฏิกิริยาทางจิตใจที่เกิดขึ้นกับคนนั้น และถามถึงความต้องการความช่วยเหลือเร่งด่วน

๒. ใส่ใจ รับฟัง

เมื่อเจอคนที่แสดงอารมณ์สูญเสียดังกล่าวให้เข้าไปทักทายพูดคุยพร้อมทั้ง รับฟังสิ่งที่เขาระบายด้วยความสนใจ ไม่เร่งรีบ สบตาและสัมผัสด้วยความอ่อนโยน เพื่อแสดงความเข้าใจ เห็นใจ และใช้ภาษากาย เช่น การสัมผัสเพื่อย้ำว่าเรากำลังสนใจฟังเค้าอยู่เพื่อช่วยให้คนที่มีความทุกข์เศร้าได้ระบาย คลี่คลายความทุกข์ในใจออกมา

๓. ส่งต่อ

พูดคุยถามความต้องการ ความกังวลใจ และสนับสนุนความต้องการเบื้องต้นเท่าที่สามารถทำได้ หากพบผู้ที่มีอารมณ์เศร้ารุนแรง ให้ประสานส่งเจ้าหน้าที่ด้านการแพทย์และสาธารณสุข

อาการที่ต้องเฝ้าระวัง

บรรยากาศในระหว่างพระราชพิธีนั้น จะมีการบรรเลงดนตรีที่เศร้าโศก มีฝูงชนแออัด อากาศร้อน ซึ่งภาวะดังกล่าวอาจทำให้ประชาชนเกิดความตึงเครียด และอาจส่งผลให้มีอารมณ์ไม่โหง่หาย หายใจถี่กว่าปกติ เป็นลม นอกจากการดูแลจิตใจเบื้องต้นตามแนวทาง ๓ ส. แล้วนั้น จิตอาสาควรสังเกตอาการที่ต้องเฝ้าระวัง เพื่อให้การช่วยเหลือ ดังนี้

๑. มีอาการทางกายที่มีสาเหตุทางจิตใจและควบคุมตนเองไม่ได้ เช่น เป็นลม หายใจเร็วกว่าปกติ ตีอกชกหัว ชัก ฯลฯ ให้ช่วยเหลือเบื้องต้น ดังนี้

๑) ประเมินชีพจรว่าต่ำกว่าปกติหรือไม่

๒) สอบถามประวัติการมีโรคประจำตัว

หากพบความผิดปกติให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ด้านการแพทย์และสาธารณสุข

หาก ๒ ข้อข้างต้นไม่พบความผิดปกติให้ดำเนินการดังนี้

๑) แยกตัวออกมาจากฝูงชน พามานั่งให้สบาย หายใจเข้าออกช้าๆ

๒) ใช้กรวยกระดาษครอบจมูกเพื่อนำคาร์บอนไดออกไซด์เข้าร่างกาย ประมาณ ๒-๓ นาที ถ้าอาการดีขึ้น ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์และสาธารณสุข

๒. แสดงอาการโศกเศร้าหม่นเนื่องจากความกดดันทางด้านจิตใจ เช่น มีอาการเกร็งของกล้ามเนื้อ กรีดร้อง ชัก ไม่รู้สึกตัว และมีการแพร่กระจายของอาการเหล่านี้ไปสู่คนอื่นอย่างรวดเร็ว หากพบกลุ่มคนที่แสดงอาการโศกเศร้าหม่นให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ/ทหาร ให้ช่วยกันฝูงชนออกจากผู้มีอาการ แล้วจึงแจ้งเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์และสาธารณสุขให้เข้าช่วยเหลือ

๓. ผู้มีพฤติกรรม/อารมณ์ไม่ปกติ ได้แก่ ทำทางไม่เป็นมิตร แต่งตัวด้วยเสื้อผ้าสกปรก ตัวมีกลิ่นเหม็น อารมณ์ขึ้นๆลงๆ โกรธง่าย พุดจาคุกคามผู้อื่น พกอาวุธ หากพบผู้มีอาการดังกล่าวให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ/ทหาร

สิ่งที่ควรทำ (DO)

- น้ำเสียงเป็นมิตร อ่อนน้อม จริงใจ
- ฟังอย่างตั้งใจและอดทนแม้จะเป็นเรื่องซ้ำๆ
- ยอมรับอารมณ์เศร้าของผู้มาร่วมงาน
- ให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมตรงความต้องการ

สิ่งที่ไม่ควรทำ (DON'T)

- ใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสม พูดโอ้อวด ซักถามมากเกินไป หรือสื่อสารทางลบ
- มีอารมณ์ร่วมไปด้วย เช่น ร้องไห้
- ให้คำสัญญาต่างๆ ที่ไม่แน่ใจว่าจะทำได้
- ตัดสินว่าผู้รับความช่วยเหลือมีปัญหาทางจิต
- แยกผู้รับความช่วยเหลือออกจากสมาชิกครอบครัว
- เข้าจัดการกับผู้ที่มีพฤติกรรม/อารมณ์ไม่ปกติ ด้วยตนเอง

คำแนะนำสำหรับประชาชนในการดูแลจิตใจตนเอง

เมื่อสำนักพระราชวัง ได้ออกแถลงการณ์อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๙.๐๐ น. ถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร เสด็จสวรรคตแล้ว ณ โรงพยาบาลศิริราช ซึ่งถือว่าการสูญเสีย โศกเศร้าครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิตของปวงชนชาวไทยทั้งประเทศที่อยู่ใต้ร่มพระบรมโพธิสมภารของพระองค์เป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ ตลอดระยะเวลาตั้งแต่ทรงครองราชย์ ๗๐ ปี ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพระบรมโกศ ทรงมีพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสกับปวงชนชาวไทยนานับประการในการให้ทุกคนได้ประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นคนดีของสังคม และทรงเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับพวกเราปวงชนชาวไทยทั้งประเทศในทุกๆ ด้าน ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมามีประชาชนสามารถเปลี่ยนความโศกเศร้าเป็นพลังได้ดี ด้วยการร่วมพลังทำความดี ดำเนินตามรอยพระยุคลบาท ร่วมไว้อาลัยสืบทอดพระราชปณิธานของพระองค์ท่าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความเพียรในการทำงานและความสามัคคีทำให้สังคมไทยได้ก้าวต่อไป

เมื่อถึงเวลาครบรอบ ๑ ปี ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร เสด็จสวรรคต และใกล้วันพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ในช่วงเวลานี้ประชาชนจะกลับมามีความรู้สึกโศกเศร้า คิดถึง ระลึกถึงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นอาการที่เคยเกิดขึ้นมาแล้ว และเคยปรับตัว ปรับใจได้แล้วมาเกิดขึ้นซ้ำอีก แม้ว่าจะได้เตรียมใจมาก่อนหน้านี้แล้วก็ตาม อาการดังกล่าวถือเป็นปฏิกิริยาทางจิตใจที่เกิดขึ้นตามปกติ ซึ่งเกิดขึ้นได้ในผู้ที่มีความรู้สึกสูญเสียมีความเศร้าจากการสูญเสียบุคคลหรือสิ่งที่เป็นความผูกพัน ยึดเหนี่ยวจิตใจขาดหายไป แต่อาการจะค่อยๆ ดีขึ้น และหมดไป อย่างไรก็ตามขอให้ประชาชนหมั่นสังเกตจิตใจของตนเองและบุคคลใกล้ชิด ปลอดภัย ให้กำลังใจกันและกัน หากมีอาการวูบวาบ หายใจไม่อิ่ม ใจสั่น หรือเป็นมากถึงขั้น นอนไม่หลับ จนทำงานไม่ได้ ถือว่ามีความผิดปกติ ควรได้รับการช่วยเหลือทางจิตใจ ขอแนะนำให้ไปพบแพทย์ที่สถานพยาบาลใกล้บ้าน หรือปรึกษาอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือโทรปรึกษานักจิตวิทยาทางสายด่วนสุขภาพจิต ๑๓๒๓ ฟรีตลอด ๒๔ ชั่วโมง

คำแนะนำสำหรับประชาชนให้เตรียมความพร้อมทั้งกายใจ มีดังนี้

๑. ให้ประชาชนแสดงความรู้สึกของตนเองได้เต็มที่ ผ่านพิธีกรรมทั้งของรัฐ ทุกศาสนาและชุมชน เช่น มีส่วนร่วมในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพฯ กิจกรรมไว้อาลัย สวดมนต์และพิธีกรรมของแต่ละศาสนามุ่งมั่นทำกิจกรรมที่เป็นการเขียนความรู้สึก การเล่าเรื่องความประทับใจที่มีต่อพระราชกรณียกิจของในหลวง

๒. มีส่วนร่วมในการทำสิ่งที่ตั้งใจให้กับพระองค์ ตั้งใจ ตั้งสติ หมั่นทำกิจกรรมที่เป็นสาธารณกุศล เช่น การเป็นจิตอาสาช่วยในด้านต่างๆ การทำดอกไม้จันทน์ การร่วมทำบุญบริจาคหรือกิจกรรมอื่นๆ

๓. ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมกับครอบครัวให้เป็นประโยชน์ ไม่อยู่คนเดียว ช่วยกันดูแลคนใกล้ชิด ปลอดภัย ให้กำลังใจ

๔. ร่วมกันสืบทอดปณิธานของในหลวง เช่น แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง การบริหารจัดการน้ำ โครงการในพระราชดำริต่าง ๆ

๕. ติดตามข่าวสารจากทางราชการเป็นระยะๆ โดยเฉพาะพระราชกรณียกิจของพระองค์ท่านเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ และความภาคภูมิใจแต่ตนเองและครอบครัว

๖. หมั่นออกกำลังกาย พักผ่อนนอนหลับให้เพียงพอ เพื่อให้ร่างกายได้พัก

“หากเรามีความทุกข์ใจ มีอุปสรรคต่างๆ ในชีวิตหรือการดำเนินชีวิต ก็ขอให้มองไปที่รูปของพระองค์ เสมือนพระองค์ท่านยังคงเป็นกำลังใจให้พวกเราประชาชนชาวไทยได้ฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ ให้พร้อมต่อสู้สำหรับการดำเนินชีวิตต่อไป ตั้ง ๘ สถิตินดวงใจนรินทร์”

